

De betaaldvoetbalsector wil een stevige accountant!

Koen Borst en Emile Elzinga

De huidige problematische financiële situatie van meerdere voetbalclubs bedreigt het imago van de hele bedrijfstak. Om nu te voorkomen dat het maatschappelijk draagvlak voor betaald voetbal afbrokkelt, werken in Nederland de KNVB en de betaald voetbalorganisaties (BVO's) aan betere financiële regels, toezicht en governance. De UEFA nam zeer recent ook voor Europese voetbalclubs een soortgelijk *financial fair play policy* aan. Een licentiesysteem om er voor te zorgen dat BVO's een degelijk financieel beleid voeren en eventuele financiële problemen tijdig signaleren, vormt de kern voor het toezicht. De accountant van de BVO's is hierbij een belangrijke schakel in het vergroten van de betrouwbaarheid van de financiële rapportages aan toezichthouders.

Betaald voetbal is een sportsector met een grote maatschappelijke en economische betekenis. De sector betaald voetbal opereert binnen een tamelijk ingewikkeld maatschappelijk krachtenveld, met een eigen rol voor de BVO's, de overkoepelende organisaties (KNVB, FBO, VVCS), spelers, overheden, media en supporters. Het is in het belang van al deze partijen dat BVO's financieel gezond zijn en blijven. BVO's zijn echter geen reguliere bedrijven die een winstdoelstelling kennen, maar zij zijn vaak primair gericht op het behalen van sportieve successen. De aard van de bedrijfstak stimuleert een stevige onderlinge concurrentie. Onderzoek toont aan dat er een sterke relatie bestaat tussen sportieve successen en de hoogte van de financiële begroting. Hierdoor ontstaat een natuurlijke druk op bestuurders om meer geld uit te geven dan concurrerende

BVO's, wat een bedreiging vormt voor de financiële gezondheid van de BVO.

Zo min mogelijk financiële schandalen

Tegelijkertijd is de competitie er bij gebaat dat het imago van de sector niet wordt aangetast door financiële schandalen. De KNVB bewaakt in Nederland het

'Het huidige licentiesysteem is een monitoring-systeem, dat op basis van jaar- en halfjaarcijfers een rating toekent aan de voetbalclubs.'

imago van de sector. In haar rol van toezichthouder probeert zij met behulp van een licentiesysteem de financiële gezond-

heid structureel te verbeteren. Elke BVO moet beschikken over een licentie van de KNVB om deel te nemen aan de competitie. Zonder licentie is deelname uitgesloten. Het huidige licentiesysteem, zie kader onderaan, is een monitoringsysteem, dat op basis van jaar- en halfjaarcijfers een rating toekent aan voetbalclubs. Aan een slechtere rating zijn (na verloop van tijd) sancties verbonden.

Financiële rapportages door licentiehouders

BVO's in Nederland moeten aan de KNVB de volgende rapportages aanleveren:

- Jaarlijks moeten BVO's uiterlijk op 1 oktober de jaarstukken over het daaraan voorafgaande boekjaar dat eindigt op 30 juni aan de licentiecommissie ter hand stellen. De jaarstukken dienen te zijn opgesteld volgens door de KNVB voorgeschreven modellen ('KNVB GAAP'). In de jaarstukken moeten de gegevens van rechtspersonen en/of vennootschappen die tot dezelfde groep behoren als de licentiehouder worden geconsolideerd. De jaarrekening moet voorzien zijn van een *accountantsverklaring*.
- BVO's moeten daarnaast jaarlijks uiterlijk op 1 maart over hun financiële positie rapporteren aan de licentiecommissie conform KNVB GAAP. De halfjaarjaarcijfers moeten voorzien zijn van een *beoordelingsverklaring*.
- Uiterlijk op 1 juni moeten BVO's jaarlijks de begroting voor het komende boekjaar, opgesteld volgens KNVB GAAP, aan de licentiecommissie ter hand stellen. De begroting moet voorzien zijn van een *onderzoeksrapport*.

De KNVB GAAP bevat enkele specifieke voorschriften die relevant zijn voor de betaaldvoetbalsector; enige voorbeelden staan in het bovenste kader hiernaast.

Licentiesysteem KNVB

De doelstelling van het licentiesysteem is het waarborgen van de continuïteit van de competities betaald voetbal. De KNVB streeft deze doelstelling na door de gezondheidstoestand van afzonderlijke BVO's zo transparant mogelijk te maken op het gebied van financiën (ratingsysteem), veiligheid en organisatie. In de reglementen van de KNVB komt de accountant in beeld wanneer de BVO een licentie betaald voetbal aanvraagt. Een BVO dient dan een businessplan in te dienen. Het financiële gedeelte van het businessplan dient te zijn voorzien van een *beoordelingsverklaring* of een *onderzoeksrapport* van een accountant. Na goedkeuring van de aanvraag worden BVO's door de KNVB licentiecommissie in een begeleidingstraject opgenomen en dient de licentiehouder steeds te voldoen aan de voor hem geldende licentie-eisen.

Specifieke verslaggevingsvoorschriften KNVB GAAP

- Vergoedingssommen dienen te worden gewaardeerd tegen historische kostprijs en lineair geamortiseerd.
- Het verloop van de post vergoedingssommen dient in een sluitend overzicht per individu te worden weergegeven.
- In het geval een licentiehouder een latente belastingvordering opneemt, dient hiervan de hardheid te worden aangetoond in de toelichting. De licentiecommissie kan de latentie corrigeren.
- Baten verantwoord onder omzet betreffen slechts de baten die zijn ontstaan bij uitvoering van de normale activiteiten van de licentiehouder. Transferactiviteiten worden niet verstaan onder de normale activiteiten van een licentiehouder.
- Licentiehouders moeten een kasstroomoverzicht opstellen.

Geen uitstel

Een andere bijzonderheid van het licentiesysteem is dat het niet mogelijk is om uitstel van de gestelde termijnen te krijgen. De licentiecommissie legt dan aan de BVO een boete op van ten hoogste € 45.000. Hoewel de strikte voorwaarden vanuit de toezichthouder begrijpelijk zijn, is het voor veel BVO's en accountants in de praktijk een *tour de force* om tijdig de rapportages in te dienen. Dit element maakt een goede samenwerking en een heldere en afgestemde planning tussen accountant en BVO noodzakelijk.

Gezamenlijk streven naar continuïteit en professionaliteit

Er zijn twee hoofddoelstellingen waarnaar individuele BVO's streven: het behalen van sportieve successen en het verzekeren van de continuïteit door het genereren van voldoende inkomsten. Onderzoek toont aan dat een solide financieel beleid en professioneel management sterk kunnen bijdragen aan het bereiken van zowel sportieve successen als het duurzaam genereren van opbrengsten. Voor de accountant van een BVO is het belangrijk om samen met het bestuur een gebalanceerde visie te hebben over hoe zij, door professioneel samen te werken, kunnen bijdragen aan sportieve successen vanuit een solide financieel kader én professionele bedrijfsvoering. Voor het bestuur kan een (stevige) accountant daarbij bij uitstek van grote toegevoegde waarde zijn door zijn kennis en ervaring met financiën, opzet van een professionele bedrijfsvoering en omgang met toezichthouders.

Stevige accountant

In een constructieve werkrelatie zal het bestuur waarden dat hun accountant een duidelijke, stevige en objectieve positie inneemt en daarbij een professioneel-kritische houding aanneemt. Dat past bij zijn rol, en toezichthouders en andere belanghebbenden verwachten niet anders van de accountant. De accountant houdt immers zijn eigen professionele verantwoordelijkheid in het oordeel dat hij afgeeft over financiële rapportages. Het onlangs verschenen rapport van de

'Uitstel van de gestelde termijnen is binnen het licentiesysteem niet mogelijk. Dit dwingt intensief en stipt samenwerken af tussen BVO's en accountants.'

werkgroep Vermeend doet een oproep aan BVO's om meer verantwoording af te leggen en meer transparantie aan de dag te leggen over hun financiële positie en het door hen gevoerde beleid. Voor het bestuur kan een stevige accountant ook een sparringpartner zijn om te beantwoorden aan deze oproep.

Objectiviteit

In de praktijk vereist het van de accountant aandacht om een te grote mate van emotionele betrokkenheid te voorkomen bij de BVO. Maar door het opereren in een team (soms in dit kader bewust aangevuld met enkele niet-voetballiefhebbers!) – en uiteraard op basis van zijn ervaring en opleiding – weet de accountant

passende waarborgen te vinden. Daardoor is de stevige accountant dan ook in staat om in intensieve samenwerking met het bestuur zijn objectiviteit te bewaren en op basis van zijn deskundigheid zekerheid en geloofwaardigheid toe te voegen aan financiële verantwoordingen.

Financieringsstromen en gelieerde partijen

Een noodzakelijk punt van aandacht waar de accountant zijn professioneel-kritische blik op zal laten vallen bij de uitvoering van assurance-opdrachten is de herkomst van gelden. Wie zijn de financiers, onder welke voorwaarden wordt de financiering verstrekt en wanneer moet het geld worden terugbetaald? Zeer relevante vragen bij een financiering, die bij een BVO niet altijd eenduidig te beantwoorden zijn door nauwe betrokkenheid van bestuurders, sponsors en gemeenten. Het is voor de BVO van groot belang dat de financieringen worden gedocumenteerd in deugdelijke en juridisch getoets- te overeenkomsten. Dit voorkomt vervelende verrassingen achteraf. Voor de controlerende accountant is dit ook zeer relevant om de oorsprong van het geld te kunnen controleren, alsmede de juiste presentatie van de financieringen in de rapportages.

Opbrengststromen en interne beheersing

Veel BVO's zijn qua grootte te vergelijken met MKB-ondernemingen. In de controle vormt naast de financieringsstromen ook de diversiteit aan opbrengststromen een bijzonderheid (zie kader hieronder). Voor de BVO is het een uitdaging om de processen rondom deze verschillende ->

Opbrengststromen en interne beheersing

De bronnen van inkomsten van een BVO bestaan onder andere uit:

- spelers (transfergelden en opleidingsvergoedingen);
- sponsorinkomsten;
- wedstrijdbaten (seizoenkaarten en losse verkoop);
- mediagerelateerde baten;
- merchandising;
- horeca in en rondom het stadion.

opbrengststromen goed in te richten. Elke stroom kent zijn eigen risico's en vraagt daarom om maatwerk ten aanzien van de beheersingsmaatregelen. De accountant test deze beheersingsmaatregelen vanuit zijn verantwoordelijkheid met een tweeledig doel. Enerzijds om te kunnen steunen op de interne beheersing van de BVO, om zo tot een goedkeurende verklaring te kunnen komen. Anderzijds om met het bestuur van de BVO mee te denken en te sparren over relevante risico's en de beheersing hiervan. Kenmerkend voor BVO's is de grote mate van betrokkenheid van medewerkers en vrijwilligers bij hun club. Daardoor is voor de accountant een aandachtspunt of de veronderstelde tegengestelde belangen ook in de praktijk daadwerkelijk aanwezig zijn.

De BVO en de accountant hebben daarin onmiskenbaar een gezamenlijk belang. De accountant adviseert bijvoorbeeld hoe het bestuur kan zorgen dat er geen kaartjes worden weggegeven – of erger; worden verkocht voor eigen rekening door

personeel of vrijwilligers. Een ander voorbeeld is dat de accountant kan adviseren hoe het bestuur een sluitend systeem kan instellen om vast te stellen dat alle opleidingsvergoedingen ook daadwerkelijk worden gefactureerd. Ook een blauwdruk van de controlemaatregelen rondom contante verkopen in horeca en shops is van evident belang. Dit zijn enkele concrete voorbeelden waar in de praktijk geld verdiend kan worden door een goede samenwerking tussen de BVO en de accountant.

Baat bij stevige accountant

De betaald voetbalsector doet een beroep op het accountantsberoep om bij te dragen aan financial fair play van de BVO's. De stevige accountant kan daarbij een belangrijke rol spelen met zijn professioneel-kritische houding, deskundigheid en objectiviteit. Het is positief dat de sector zelf onderkent dat structurele veranderingen noodzakelijk zijn. De werkgroep Vermeend trekt de conclusie dat in de sector sportief opportunisme helaas (nog) vaak prevaleert boven gezond ver-

stand. Ook onderkent zij dat het afleggen van verantwoording nog niet bij iedere BVO even sterk is ontwikkeld. De inzet en inbreng van een stevige accountant kan hier het verschil maken of structureel gezonde BV's worden gerealiseerd. Financial fair play vormt immers de voorbode van sportieve successen. An

Drs. Koen Borst RA (L.) is directeur Kennis & Kwaliteit bij Acconavm adviseurs en accountants. Tevens is hij universitair docent Financial Auditing aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Drs. Emile Elzinga RA is senior manager accountancy bij Acconavm adviseurs en accountants. Tevens is hij verbonden aan de Nyenrode Business Universiteit. Dit artikel is geschreven op persoonlijke titel.

 Twinfield

NATIONALE ACCOUNTANCYDAG

thema: Accountancy in 2020

2010

Drie jaar geleden begon Twitter, vijf jaar geleden startte Youtube en nog maar tien jaar geleden Google en Twinfield. Binnen de accountancybranche heeft online boekhouden zijn intrede gedaan, zijn nieuwe manieren van online samenwerken geïntroduceerd en krijgt de rapportagestandaard XBRL voet aan de grond. Tegenwoordig kan een enkel innovatief businessmodel een complete industrie veranderen. Maar wat betekent dit voor de accountancybranche over tien jaar? De Nationale Accountancydag gaat over goede ideeën, inspiratie en vakkennis delen met het thema: Accountancy in 2020.

**reserveer nu
29 september
2010 in
uw agenda!**

Meer info/aanmelden? www.nationaleaccountancydag.nl